

Bielsko-Biała jest miastem powiatowym położonym w Polsce południowej, w województwie śląskim na Pogórzu Śląskim u stóp Beskidu Małego i Beskidu Śląskiego, nad rzeką Białą.

Miasto powstało 1 stycznia 1951 r. z połączenia położonego na Śląsku Cieszyńskim **Bielska**, o którym pierwsza wzmianka pochodzi z 1312r. oraz małopolskiej

Białej

założonej w końcu XVI wieku.

Bielsko-Biała pełni funkcję głównego ośrodka administracyjnego, przemysłowego, handlowo-usługowego, akademickiego, kulturalnego i turystycznego regionu zwanego potocznie Podbeskidziem. Jest jednym z najlepiej rozwiniętych gospodarczo miast Polski (bezrobocie na poziomie 5,8%). Stanowi także ważny w skali kraju węzeł drogowy i kolejowy.

Według danych z 30 czerwca 2010 Bielsko-Biała miało 175 183 mieszkańców – 23 miejsce w Polsce. Powierzchnia miasta wynosi 124,51 km² - 18 miejsce w Polsce.

Ukształtowanie powierzchni Bielska-Białej jest dość zróżnicowane. W granicach administracyjnych miasta znajdują się tereny wyżynne (Pogórze Śląskie), jak i górskie (Beskid Śląski, Beskid Mały).

Centrum miasta znajduje się na wysokości 313 m n.p.m. Najniższym punktem są Stawy Komorowickie znajdujące się na wysokości 262 m n.p.m., natomiast najwyższym szczyt liczącym 1117 m n.p.m. Kilmczoka w Beskidzie Śląskim.

W granicach administracyjnych miasta znajduje się 17 szczytów górskich: Cuberniok, Dębowiec, Górna Równia, Klimczok, Kołowrót, Kopany, Kozia Góra, Łysa Góra, Mokry Groń, Palenica, Pod Błatnią, Przykra, Równia, Stołów, Szyndzielnia, Trzy Kopce.

Historia Bielska-Białej formalnie sięga stycznia 1951 roku, lecz historia miast, które były jego fundamentami jest o wiele dłuższa. Starszą częścią "dwumiasta" jest śląskie Bielsko powstałe w końcu XIII wieku. Od XVI w. miasto rozwijało się jako ośrodek handlu, sukiennictwa i ceramiki, a także jako stolica państwa stanowego, przekształconego później w księstwo. Małopolska Biała natomiast powstała ok. 1560r. jako osada tkaczy. Na początku XIX w. zaczął się tu rozwijać przemysł, a już na przełomie XIX i XX stulecia okręg bielsko-bialski był jednym z największych ośrodków przemysłowych Austro-Węgier. Wtedy też rozpoczął się proces zrastania dwóch organizmów zakończony w 1951r. połączeniem ich w jedno miasto "Bielsko-Biała". Przez wieki charakterystyczną cechą dwumiasta była również wielonarodowość (Polacy, Niemcy, Żydzi) oraz różnorodność religijna (katolicy, protestanci i żydzi), przerwane II wojną światową (w której szczęśliwie uniknęło zniszczeń). W okresie powojennym Bielsko-Biała wciąż rozwijało się, w latach 1975-1998 jako stolica województwa bielskiego, aby stać się dziś jednym z najbardziej prężnych gospodarczo miast Polski, a także ważnym ośrodkiem kulturalnym, turystycznym i akademickim.

Zabytki

Choć historia Bielska-Białej sięga XIII wieku, większość zabytków pochodzi z XIX stulecia, kiedy miasto, wtedy jeszcze podzielone formalnie na dwa organizmy, stało się ważnym ośrodkiem przemysłowym i znacznie się rozrosło. Obiekty zabytkowe są różnorodne stylowo, przy czym dominują formy historyzmu – neogotyck, neorenesans, neobarok i eklektyzm – a w mniejszym stopniu również klasycyzm oraz secesja. W dwudziestoleciu międzywojennym powstały liczne budowle modernistyczne, a w okresie powojennym socrealistyczne. Pozostałe style architektoniczne reprezentują przede wszystkim budowle sakralne.

Do najciekawszych bielskich zabytków należą:

- **Budynek Dworca PKP** przy ulicy Warszawskiej, który zachwyca architekturą, zbudowany w latach 1889-90, a zaprojektowany przez Karola Dorna, jest wizytówką miasta.

- **Muzeum mieszczące się w Zamku Sułkowskich**, zlokalizowane na Wzgórzu Miejskim, które jest jednym z najstarszych budynków Bielska-Białej. Historia zamku sięga XII wieku. Na początku znajdował się tam gródek strażacki, który stopniowo od XIV wieku zaczął się rozbudowywać. Powstawały pierwsze budynki murowane oraz zaczęto budowę wieży zamkowej. Obecną postać uzyskał po przebudowach w latach 1855 - 1864, które zatępiły ostatecznie pierwotne cechy obronne budowli.
- **Dom Tkacza** przy ulicy Sobieskiego 51, który jest przykładem XVIII- wiecznego typowego bielskiego drewnianego budownictwa, prezentuje mieszkanie i warsztat pracy bielskiego sukiennika.
- **Muzeum Techniki i Włókiennictwa** (Plac Żwirki i Wigury 8) gromadzące maszyny, urządzenia i dokumentację związaną z bielsko-bialskimi tradycjami ośrodka przemysłu wełnianego.
- **Starówka** i jej najbardziej malownicza ulica **Podcienie**, ukazująca architekturę społeczeństwa rzemieślniczo - mieszczańskiego od połowy XVII wieku.
- **Ratusz** przy Placu Ratuszowym z 1897 roku wybudowany w stylu neorenesansowym, obecnie siedziba władz miejskich.
- **Budynek Poczty Głównej** przy ulicy I Maja 2 z 1898 roku wybudowany wg wzorca austriackich gmachów pocztowych.
- **Apteka pod Jeleniem** na Rynku - apteka powstała w roku 1775 a budynek w obecnej formie został przebudowany w 1865, apteka posiada neorenesansowe, drewniane wyposażenie wnętrza, wystawę starych przyrządów aptecznych i książki Eskulapa i Hygiei.
- **Hotel Prezydent** przy ulicy 3 Maja 12 - wybudowany w roku 1893 w stylu neorenesansowym przez bielskiego architekta Karola Korna. Pierwsza nazwa to Hotel Carski, w 1922 roku zmieniono jego nazwę na Prezydent na cześć pierwszego prezydenta RP - Gabriela Narutowicza.
- **Dom „Pod Żabami”** przy ulicy Targowej 2- charakteryzujący się kolorową, secesyjną fasadą pełną dziwnych kształtów i ozdób. Nazwa kamienicy pochodzi od dwóch ubranych żab, które zdobią boczną elewację.
- **Teatr Polski** - ulica I Maja 1, zbudowany w 1890 roku na wzór teatrów w Wiedniu i Budapeszcie, we wnętrzu zachowała się kurtyna z 1890 roku przedstawiająca taniec nimf.
- **Katedra Św Mikołaja** - pl. Św. Mikołaja 16, kościół rzymsko-katolicki, pierwotnie budowla gotycka, wielokrotnie niszczone wskutek pożarów, została gruntownie przebudowana w latach 1908-1910, we wnętrzu warto zobaczyć ołtarz w formie tryptyku z wizerunkiem św. Mikołaja oraz secesyjne witraże z 1912 roku.
- **Kościół pod wezwaniem Trójcy Przenajświętszej** przy ulicy Sobieskiego, kościół rzymsko-katolicki, jego historia sięga XVI wieku, jednak był wielokrotnie przebudowywany. W kościele znajduje się zabytkowy obraz św. Antoniego, krucyfiks z XVIII wieku, małe organy z 1883 roku, neorenesansowe konfesjonały i neogotycka rzeźba Madonny z Dzieciątkiem
- **Kościół pod wezwaniem Opatrzności Bożej** - pl. Opatrzności Bożej 19, kościół rzymsko-katolicki, późnobarokowy wzniesiony w latach 1765-1790 na miejscu drewnianej

kapliczki z 1708 roku

- **Kościół Zbawiciela** - kościół ewangelicko-augsburski przy pl. Marcina Lutra 12, Wzniesiony w latach 1782-1790 i przebudowany w stylu neogotyckim prawie 100 lat później. We wnętrzu kościoła warto zobaczyć organy z 1881 roku, cztery neogotyckie żyrandole i kolekcja polskich starodruków protestanckich, wśród zieleni przed kościołem stoi pomnik Marcina Lutra, dzieło rzeźbiarza Vogla z 1900 roku - jedyny pomnik Lutra w Polsce.

W Bielsku-Białej jest wiele miejsc, w których można się pobawić, odpocząć, zjeść. Dla tych, którzy wolą wypoczynek na świeżym powietrzu jedną z najsłynniejszych atrakcji turystycznych jest **Kolej Linowa na Szyndzielnię** zbudowana w 1952 roku. Wycieczka kolejką pozwala podziwiać wspaniałe krajobrazy Beskidów oraz panoramę miasta. Dla amatorów pieszych wycieczek przygotowanych jest wiele szlaków na wzgórza położone na obrzeżach miasta, między innymi na **Błatnią** (917 m n.p.m.), szlaki prowadzące na nią zaczynają się w pobliskim Jaworzu i w Wapienicy (gdzie znajduje się zaporą im Ignacego Mościckiego zbudowana 1933 roku oraz

Park Ekologiczny

z 22 gatunkami chronionych roślin). Na Błatnią można również dojść szlakiem z Szyndzielni, stąd prowadzi również trasa na

Klimczok

(1117m n.p.m.). Ulubionymi miejscami spacerów i wypoczynku dla mieszkańców i turystów jest dzielnica Bielska-Białej -

Straconka i bulwary

wzdłuż potoku Straconka, stąd prowadzi szlak na

Magurkę Wilkowicką

(913 m n.p.m.). Podobnym miejscem wymarzone dla spędzania wolnego czasu jest

Cygański Las,

gdzie można rozpocząć wędrówkę na jedne z niższych wzniesień Beskidów:

Dębowiec

(525 m n.p.m.) oraz

Kozią Górę

(683 m n.p.m.)

W Bielsku-Białej każdy znajdzie coś dla siebie: piękne góry, zabytki, muzea, rozrywki.

Bielsko-Biała znajduje się w południowej części województwa śląskiego. Jest doskonałą bazą wypadową. Z miasta łatwo dotrzeć do Cieszyna – 37 km, Katowic – 60 km, Krakowa – 100km, Oświęcimia – 37 km.

W odległości do 100 km od Bielska-Białej znajdują się trzy lotniska międzynarodowe:

- port lotniczy Kraków-Balice

- port lotniczy Katowice-Pyrzowice

- port lotniczy Ostrava-Mosznów (Czechy).

Źródło: internet